

مرحوم احمد ایوب پاشا

[ترجمہ حالی (۳۰۹) نیچی صحیفہ دوم در]

Ahmed Eyoub Pasha

DECÉDÉ A CONSTANTINOPLE LE 16 MAI 1909

محتویات

مواد تاریخی و حکمی: الکتریک ترجمه حالی - حوادث مدینه: فورنت قتالی - اختراعات و کشفیات جدید: قریپتوفون - تراجم احوال: ادر ایوب پاشا، ورنر سیمس - مواد حکمی: فجر و شفق، طلوع و غروب، شمس ضیای منطقی - انشای عمومی: مدخل - مواد متنوعه: معدنه ایچنده لیون آتاجی - رسمریز - شئونات فیه و مدینه، معلومات متنوعه - نصاب یتیم و صبی - حل مسئله - یکی کتابلر.

مواد تاریخی و حکمی

الکتریک ترجمه حالی

عرض ایدیلن شو خصوص اوزرینه یازیله حق معلومات غربیه، ارباب علوم نزدیکه بلکه حسن صورتله تالی ایدیلر.

الکتریک وجودینک یاخود دها طوغریسی آتاریک میدانه چیقیدنی یعنی حقنیده براز دسترس اولنه بیلن معلومات تاریخی، برینک رای واقده سنه کوره ۱۷۵۱ سنه سی اشناسنده در.

معلوماتلرک، آلیسوز سنه قدر مقدمه الکتریک اثرلری براز میدانه قونولمش و ظاهرا اولمش ایسده لایقوله حقنیده معلومات ایدینه مامشدر. اول وقت «تاز دو میت» نامنده بری اشنای مشغولیتنه صاری غبرک دلك و تماس تأثیرله اجسام خفیفه نی جذب ایدیلکی کورمشدر. حال بوکه اول وقت دنیرو (۲۰۰۰ سنه) انکتره قریجه سی آتاریک طبیی بولنان «تایله ر» و قته وایک، جام، ورجینه کشفی تاریخنه قدر دها زیاده معلومات دسترس اولنه مامش، یاخود ترقی ایدمه مامشدر. ژیلبر (تاز) ک اول قدر سنه اول، غبرک دلك و تماسیه موفق اولنان و میدانه کن آثارک عینی، جام ورجینه واسطه سیله ده بوله بیلمشدر. بوتاریخ ایسه اون سکرینجی عصر در، یعنی ۱۷۲۲ تاریخلرینه طوغری ایدی که، بوانسالدو حکمتشاسلر کال جدیدله چالیشوب طور مقدمه ایدیلر. ینه بوسرده یعنی بوسی وورزش دائم اثری اوله رق ینه الکتریک هنوز ایچمه طایفه مامش در.

۱۷۲۷ در انکترتلی (غرای) [هرقنی] بر جسمک بر اوچنک نهایتی جام و یاخود رجینه ایله تثبیت و تحریک قلندنی حالده بر چوخه پارچه سی اوزرینه دلك و تماس اوله رق

عالم صنایع و معرفتده بر موقع ممتاز احرارینه موفق اولان مواددن بری ده [الکتریک] در. الکتریکه عائد اوله رق نه قدر صحیف اشغال ایدلسه بری وارد. ماکنه لری، واپورلری، شمندوفرلری، آرایه لری الخ صوبک تسخینه حاصل اولوب «بخار» تعبیر ایدیکمز بر قوت ایله سیر و تحریک ایدیردیکمز حالده الکتریک کشف و استخراج ایدلسی اوزرینه الوم استعمال ایدلکده بولنان و قوت مزبورنک برینه قائم اولان ماده (الکتریک) اولمشدر. الکتریک وجودینک کشف و استخراجی، کنده یسی شوبله جه بولنش یکی بر جسم کی تنقی ایدر مز.. بو طبیی در، چونکه بخارله متحرک بر آرایه ک فرضا ساتنده قطع و طی ایدیلکی بر مسافه نی، الکتریک دها آز بر زمان ده قطع ایدیور. سرعت تازید ایدیور. وقت تناقص ایدیور. قوقوسی، دومانای دویوق.. بوندن اولکی بر مقاله ده ده عرض اولدنی اوزره، یالکز شمندوفرلری فوق العاده بر سرعتله یورومکله اکثفا یتیوب، اولریمزی، تجارتخانه لریمزی الحاصل ایدیدیکمز محارری لطیف، براق، خوش منظر، ضایعه ده تنویر ایدیور. ینه بو خصوصده قوقوسی، دومانای فلانی یوق...

الوم کافه خصوصات حرف و صنایع ده قوللانمقده بولنان [الکتریک] ک عجبا منشائی نرهمی در؟ ترجمه حالی نهدن عبارتدر؟

بللی باشلی بر علم شکلی آلان الکتریک اصلانی منشائی بیلیم طبیی درکه خوش کوریلور. فائده دن خالی دکادر.

خفيف بر طاقم جسمملری جذب ایدمیلدیکنی
طانیلمیشدر. تحریاتی تعمیق ایتدیکنده احتمال دلك
وتماسله فرق ایدمیلدیکي خاصیه مشابه برغریبه سائر
اجسام ایله ده موفق اوله بیهلجکی ایله، اینی وفنا جسمملری
یعنی شمعدیکي اصطلاح ادرزه قوللاندیفمز (نافله)
و(غیرنافله)نی دخی تفهم یالمشدر.

۱۷۳۰ شناسنده دو قنور (وال) پارمغیله وینه سازی
عنبر پارچه سیله وجزئی بروقله وشدتلی دلك وتماس
تأثیرله متحصل (الکتریک) قنلجملرنی مشاهده ایتشدر.
بووقعه نك مصادف اولدینی تاریخ، غرای، راهب نولله،
دوفای، ریشمان، الخ کبی ذاتلرکده یه بو خصوص
حقننده تدقیقانه اولنان نتیجه دسترس اوله یلدرکی
تاریخه مصادفدر.

۱۷۳۳ ده رقاص الکتریکی واسطه سیله [الکتریک
زجاجی یاخود الکتریک مثبت] ایله [الکتریک رچینوی
یاخود الکتریک منفی] لر تعین ایلمشدر.

۱۷۴۶ ده (گونه نوس) که بو ذات لاید شیشه نك
موجدیدر. [موشنا بروق ایله بولندینی و موقع اجراه
وضع ایتدیکي تجارب الکتریکه اوروپاده خلیجه ایشه
یارامش ویرامته باشلامشدر.

۱۷۵۱ ده "نووو مغازن فرانسوا" (قات) که
بوخصوصه دائر اجرا ایتدیکي نتایج تجاریه بی اعلان
ایلمشدر.

معلومدر که (عینی تاریخده) برنجی دفعه اوله رق
الکتریک ماکنه سنی میدان اختراع وضع ایدن [اوتو
دوگریک - Otto de guericke] در.

(اوتو دوگریک) که بوجهازی غایت ایری برکوکرت
پارچه سندن معدنی بر محور کچیرلمش اولدینی حالده
خارجدن بر مانیوه لا واسطه سیله تدویر و تحریک
اولیووردی. اصولی بوجو غک اوزرینه الک وضعیله،
مانیوه لایک تدویرندن عبارت ایدی که اول وقت الکتریک
صورت استحصالی بوجهاله وقوع بولیوردی.

(قات) که جهازی ده براز اول تعریف اولسان
جهازک همان عیندر. بوجهاز غایت بسیطدر. تعریفی

صردسند دینلورکه: معدنی یاخود زجاجی بر جبوقله
مواد معروضه سالفندن بری دلك اولندقدن یاخود
جهاز مذکورده کی مانیوه لا ایله تدویر اولندقدن برطاقم
الکتریک قنلجملری حصوله کلیر.

تواریخ مذکورده ن صکره تدقیقات و تحریات توسع
ایلمش و بوتوساتک یاردمیله برچوق نتایج فوق العاده
مظهر اولمشدر. فوسفور تطبیق ایلمش .. بونک
ضیاسنه وخواصنه مشابه نتایجک وجودی مجربلری
دوچار آشوبشات ایلمشدر. ده صکره اسپانیای مومی
دینان ماده ایله تجربه اولمش. بونکه رچینه، وسائر
دلك اولندقدن حاصل اولان ضیا برکاغد، بر فانیله کبی
مواد ایله صاریله جق اولورسه بو ضیا نك برقاچ آیلر
بلکده برسنه قدر بیله حفظ اوله بیهلجکی ذهابی حاصل
اولمش در.

آندن صکره جهازلر تکثر ایلمش، تجربه لر، سعی
و غیرتدر دوام ایلمش، زمان کچمش، مشتغلر جوغلمش ..
نه اولمش؟ حکمت کتابلرنده کوریلان و اوقونان متعدد
جهازلر، برچوق حکمت شناسلر وجوده کلش ..

بوجهازلرله الکتریک مشتغللری برچوق الکتریک
ضیاری الدن ایشلر، وپاش وپاش خصوصات متوعده
تجربه و تطبیق ایتکه باشلامشدر درکه جهازلرله،
مشتغللرنک اسامییی، و بو باده دسترس اولدقلری
تجربه لر، تبجیه لر حکمت کتابلرنده مفصلاً مذکور و مقید
بولمش اولسنه منی شوزاده تکرارندن صرف نظر قلنمق
طبیعی کورلمشدر.

یالکتر شوراسی عرض ایدلملرکه بولندیفمز شو
تاریخه قدر الکتریک کسب ایتدیکي درجات محیره حالا
کوزیمزک اوکننده بولمقده اولوب اوزون اوزادی به
اثباته، دلالتله حاجتس ایتمز ظن ایدرم. فقط الکتریک
بوکونکی درجه سی، عجبا حد غایه سیمیدر؟ بوراسی
شمیدین تعیین ایدلممز.

بوراسنی زمان کوستره چکدر. حتی کوندن کونه

تطبیقات کثیره سیله منابع متعدده سنک چوغالسی، کله جکده
دها پک چوق خدمات فوق العاده بوله جفی امیدی
تولید ایدیه سلور. ایشه (الکتریق) ناز نینک ترجمه حالک

نرولمی اولان جهنلری بسط ایدلمش دینک اولوب
معلومات و تفصیلات سائر نینک ایشه شمدیدن عرض
و تعینی طبعی ممکن دکلدر .

حوادث مدینه

قورنت قتالی

بر وقتد نبرو کاک کرمی ایله حفرینه دوام ایدلمکده بولنان
[قورنت قتالی] اخیراً حفر یانک اکلی حسیله رسم کشادی
اجرا قانقد مقرر ایکن او کزدکی آغستوس یاخود ایلولده
کشادی تقرر ایش و بو تأخر ایشه، کورفر داخلندکی
مدخلکده از یاده تعمیق ایدلمک ایسته نلمسندن منبث بولنشدیر.
قورنت قتالی حقتده خامه ران اولمازدن مقدم
معلومات تاریخیه قبلسندن اولقی اوزره فقرات آینهک
دخی نقل ودرجی فائده دن غیر خالی کورلمشدر.

قورنت قتالک حفرینه میلاد عیسی دن (۶۰۰) سنه
اول قورنت حاکمی (بریتاندروس) طرفندن دخی برزخک
دره عینک حفریله بر قتال کشادی مقصدیله تشبیه بولنلمش
ایسه نسلسه موقع اجرابه قونیله ماش و مع مایه دره کی
اولوق طرزنده بر بول پایله برق پورادن اوافق سفاشک
بر طرفندن دیگر طرفه نقله خدمت ایدیه بیلمکده بولنشدی.
بو خصوصک طرز سابق اوزره دوامی، حصولی مأول
ایدیان فوائدک وجودینه مانع کورلمکله [ینه میلاد عیسی دن
۳۱۰ سنه اول] دیمتریوس پولیور کیتس «طرفندن تکرار
برزخک قطعی فکری میدانه سورولمش ایسه مهندس لرک،
کورفرک صولرینک خبلی بر ارتفاعده بولنسی حسیله
قطعی حالده بعض اطهر لک صوتنده قاله جفی طرزنده
اداره مقال اجملری اوزینه بنه صرف نظر ایدلمشدر.

روما قیصری [بوللوس جزار - قیصر اول] ایله
روما امپراطورلندن [قالیغولاس] دخی عین فکر
و تصورده بولنشلر سده وقوع وقاتلری حسیله فعل
مذکور خیز آرای موقع حصول اوله مامشدی.

شو تصور دن (۲۵) سنه و میلاد دن (۶۷) سنه
صکره روما امپراطوری [نرون] برزخ مذکور حفر

ایندرمک اوزره عملیات لازمه تشبث ایش ایسه ده
بر مدت کذرانندن صکره وفاتی حسیله عملیات اوله جه
قالمشدر. [نرون] ک خفلرندن (آدریولوس)، (آنیکی)
والیسی [ابرو دیس] دخی عین تصورده خدمت ایشلر سده
موفق اولنه مامشدر. شو تاریخدن ۱۸۸۱ سنه سنه قدر
قورنتک حفرینه دائر بر عمده بر معلومات کورلماش . .
ینه ۱۸۸۱ ده مجاری جنرال [طور] لازم کلن رخصتله
مسنی آلهرق ۸۲ ده حفریاته باشلامش ایسه ده سرمایه نک
عدم کفایه سندن ناشی ایش ینه یوز اوسته قالمشدر
آندن صکره (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ملیون فرائق ایله تشکیل
ایدن دیگر بر شرکت عملیاتی ختامه رسیده ایدیه بیلمشدر.
ختامه رسیده اولان بوقالک طولی سوش قتالک مساحه

سنه مساوی و معادلدر . یعنی (طولی - ۶۵۴۰) عرضی
(۲۲ - عمقی) ۸ متر ودر . قتالندن مرور، اورویادن
کله جک سفائینچون هر حالده فوق العاده ایشه یارایه جقدر.
ایدیان حساباه کوره سنوی (۵۰۰,۰۰۰) طولیاته لقی
حولیله کیلر مرور ایشه، اختیار ایدیان سفرک بعد
و مسافه سنه کوره هر بر طولیاته تودن بر یاخود یارم، وینه
هر بر یولجیدن برر فرائق اخذ اولتقی اوزره، سنوی
اک اژدن (۷۵۰,۰۰۰) فرائق قدر بر پارهیه دسترس
اولنه جفتندن حصه دارل اولدبقه طولغون برر تمته نائل
اوله یله جکر دیمکدر. بوندن بقیه قتالک اوزرینه (۴۷)
متر و ارتفاعده دیر بر کورری یایلمشدر که اوزرندن موره
تیور یولی قطاری آتله، ازابله، ایله ایاب و ذهاب عمومی
مکن اوله بیلمکده در.

کوستقیلی
محمد ابراهیم

